

gjorde gældende, at der intet Fremskridt vilde ske ved dette Lovforslags Vedtagelse. Betydningen af egen Tilstaaelse og Fremgangsmaaden med Hensyn til Varetægtsarrest vilde blive omtrent ens efter det her foreliggende Lovforslag og efter den bestaaende Tilstand, siger det ærede Medlem. Jeg er fuldstændig uenig med det ærede Medlem deri. Jeg kan ikke se rettere, end at vel maa man sige, at der kan holdes inkvisitorisk Forhør ogsaa efter dette Lovforslag — det kunde der vel for øvrigt ogsaa efter Proceskommissionens —, men Forhøret foregaar under helt andre Betingelser, Vilkaarene ere helt andre. Den, som afhøres, er ikke pligtig at udtale sig, Forundersøgelsen skal være offentlig, og saa er der ogsaa bestemt, at naar Undersøgelsen rettes mod en bestemt Person, skal man skride til Forundersøgelse ved Retten. Dette, at Undersøgelsen er offentlig, og dette, at der skal beskikkes en Forsvarer, i Forbindelse med den Omstændighed, at Skønnet over, hvad der er bevist, er frit, altsaa Bevisbedømmelsen fri, frembyder en fuldstændig Omvæltning i de nu bestaaende Forhold. Underdommeren har ikke den samme Interesse, naar dette Lovforslag er vedtaget, som han nu har, i at opnaa egen Tilstaaelse, thi naar han føler sig overbevist om, at den Person, som er sigtet, har begaaet Forbrydelsen, ere han og Overinstanserne i Stand til at domfælde ham uden Hensyn til, om egen Tilstaaelse er kommen til Stede. Og paa den anden Side: Vilkaarene for at opnaa en saadan egen Tilstaaelse ere, naar den ikke gives frivillig, i den Grad ugunstige, at der ikke er nogen Fare for, at Dommeren skal begynde paa at forsøge noget saa haabløst.

Det er for Resten aldeles ikke rigtigt, hvad det ærede Medlem udtalte, at Dommeren under de nuværende Forhold har Ret og Pligt til at afpresse den anklagede en Tilstaaelse, men han har ganske vist Ret og Pligt til at søge paa en lempelig Maade at faa Sandheden frem ad den Vej. Det er noget, man her gaar helt bort fra. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at skal man paa dette Omraade rette Anker mod det foreliggende Lovforslag, kan det ikke være derved, at man siger, at det ikke skulde beskytte sigtede tilstrækkeligt, men det maa være ved at sige, at der ikke er sørget tilstrækkeligt for Retssikkerheden. Men Retssikkerhedens Tarv varetages ved den fri Bevisbedømmelse. At Faren for, at en uskyldig Person kan blive dømt, er noget større

under det nye System end under det gamle, er utvivlsomt. Men det er i det hele i de menneskelige Forhold saaledes, at man sjældent opnaar noget paa eet Punkt uden at tabe noget paa et andet Punkt. Strafferetsplejen er efter min Opfattelse et saa uhyre vanskeligt Anliggende, at hvorledes vi end ordne den, vil der være følelige Vanskeligheder og Ulemper til Stede. Men den Grundsynsmaade, at der ikke skulde ske betydelige Ændringer, for ikke at sige Omvæltninger, paa dette Omraade, kan jeg aldeles ikke tiltræde.

Jeg mindede allerede i mit Foredrag i Lørdags om, at de Grundsynsmaader, som maa antages at have foranlediget den afgaaede Justitsminister til at forsøge en Begrænsning af Retsreformen, ere givne i de Udtalelser, som faldt fra hans Fader, Overretsprokurator Carl Alberti, for altsaa 28 à 29 Aar siden, da den første Proceskommissions Forslag forelaa til Behandling. Det havde i sine Hovedtræk det samme Indhold og gik lige saa vidt som den anden Proceskommissions Forslag, og Overretsprokurator Alberti udtalte sig den Gang i stærke Toner imod en saa vidtgaaende Retsreform. Han henviste til, at man i Sø- og Handelsretten har en Domstol, hvor Mundtlighedssystemet og Offentligheden ere indførte paa en Maade, som han ansaa for tilfredsstillende, og hvis den øvrige Retspleje kunde faa en Omdannelse, som svarede til denne Domstols Organisation, vilde i alt væsentligt være opfyldt det, som Grundloven fordrede. Han var meget misfornøjet med, at man havde indført Umiddelbarhedsprincippet, det var ikke blot unødvendigt, men skadeligt for Retsreformen. Han betegnede det som en revolutionær Opgave, som Kommissionen havde stillet sig ved denne Forandring, og vilde ikke følge Kommissionen eller Ministeren deri. Han fremhævede, at vi ere pligtige til at tage Hensyn til den bestaaende Retsbevidsthed; han nævnede, at den første Proceskommission havde lidt af en overordentlig Mangel, nemlig at der ingen Lægmænd havde været i den. Den Egenskab havde ogsaa den anden Proceskommission, og jeg har endda med Hensyn til den fremhævet, at alle dens Medlemmer var Københavnerne, hvilket maaske ogsaa kunde anses for noget af en Mangel. Overretsprokurator Alberti gjorde opmærksom paa, at den kriminelle Retspleje ogsaa omvælttes, men i modsat Retning af den borgerlige Retspleje. Med Hensyn til den borgerlige Retspleje er det, som her